

**Uchwała Nr VII/54/2015
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 30 kwietnia 2015r.**

***w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie
Ostródzkim na lata 2015-2017***

Na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332) Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej należy do zadań własnych powiatu, wynika natomiast z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017 uwzględnienia lokalne uwarunkowania, nakreśla kierunki działań w perspektywie 3-letniej, a głównym celem przedstawionych w nim działań jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych.

Dotychczasowy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2012-2014, jego założenia, intencje, wytyczne, należy uznać, że mimo napotykaných trudności, większa część celów została osiągnięta, a zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wynikające z niej cele ujęte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zostały wcielone w życie.

Przyjęcie i wdrażanie Programu pozwoli na pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Załącznik do uchwały
Nr VII/54/2015
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 30 kwietnia 2015r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE OSTRÓDZKIM
na lata 2015 - 2017**

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Dotychczasowy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej.....	5
III.	Założenia legislacyjne uzasadniające celowość Programu.....	6
IV.	Charakterystyka Powiatu Ostródzkiego	7
V.	Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie	10
VI.	Analiza SWOT	16
VII.	Cel Programu	17
VIII.	Limit zawodowych rodzin zastępczych	18
IX.	Zakładane rezultaty realizacji Programu.....	19
X.	Źródła finansowania Programu	19
XI.	Beneficjenci Programu	20
XII.	Realizatorzy Programu	20
XIII.	Monitoring i ewaluacja Programu	20
XIV.	Zakończenie	20

I. Wstęp

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami” - to treść preambuły do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie trzeba wielu słów, jeśli są one znaczące i ważne dla każdego małego istnienia. Marzeniem jest świat – kraj, gdzie nie byłoby dziecięcych łez, rozstań, strat – niekoniecznie tych materialnych, gdzie nie byłaby potrzebna ingerencja sądów i służb społecznych w życie rodzin i dla dobra dzieci.

Rzeczywistość jest jednak inna od marzeń, stąd już w art. 72 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej czytamy: *„Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”*. W ślad za Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej kolejne akty prawne odnoszą się do rodziny i dziecka, regulując - szeroko pojęte - dobro dziecka.

I tak ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, określa zadania własne powiatu. Powiatowe centra pomocy rodzinie są podstawowym ogniwem samorządu terytorialnego powołanym do rozwiązywania problemów socjalnych społeczności, w tym dotyczących rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pomocy najuboższym i opieki nad dzieckiem.

Wobec tych ostatnich ustawodawca wskazał wśród wielu zadań powiatu m.in.

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;
- 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 9) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
- 11) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46;
- 12) kompletowanie, we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej, dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;

13) finansowanie:

- a) świadczeń pieniężnych, dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego;
- 14) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8.

W Powiecie Ostródzkim zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje w głównej mierze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie. Działania te podejmowane są w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.).

Głównym powodem umieszczania dzieci w różnych formach opieki zastępczej jest brak realnej pomocy rodzinie marginalizowanej lub rodzinie w kryzysie. Konieczność umieszczenia dziecka poza rodziną wynika przede wszystkim z patologii środowiska, w którym żyje dziecko oraz niestety z systemowej dysfunkcji instytucji powołanych do organizowania pracy z rodziną. Choroba alkoholowa lub pijaństwo rodziców wymieniane są na pierwszym miejscu jako przyczyna odejścia dzieci z domu. Następnie wymienić należy takie dysfunkcje rodziny jak: przemoc, dezorganizacja życia rodzinnego, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Coraz częściej pojawia się też problem uzależnienia rodziców od środków odurzających innych niż alkohol.

Dlatego ważnym jest poszukiwanie rozwiązań stworzenia spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną je wychowującą, kiedy ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Działania podejmowane w ramach tego systemu powinny zapewniać rodzinie taką pomoc, aby w jej efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny bądź zapewniony szybki do niej powrót dla tych dzieci, które z uwagi na ich dobro, okresowo musiały zostać umieszczone poza rodziną naturalną.

Stąd należy podejmować działania profilaktyczne, których celem będzie pomoc rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i wychowaniu dzieci, przeciwdziałanie powstawaniu problemów lub rozwiązywanie ich we wczesnym okresie od pojawienia się trudności. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej.

Podstawowym narzędziem działania na rzecz dziecka jest praca z rodziną. Jest ona ważna w momencie przeżywania przez rodzinę pierwszych trudności, jest niezbędna wówczas, gdy w rodzinie ma miejsce poważny kryzys, zagrażający dobru dziecka. W wyniku tej pracy rodzina powinna osiągać zdolność prawidłowego funkcjonowania na tyle, aby bezpieczeństwo dzieci nie było zagrożone.

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej uwzględnił lokalne uwarunkowania, nakreślił kierunki działań w perspektywie 3-letniej, a głównym celem przedstawionych w nim działań jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków oraz stosownych środków finansowych.

II. Dotychczasowy Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim

Uchwałą Nr XVI/113/2012 Rady Powiatu w Ostródzie z dnia 28 lutego 2012 r. przyjęto Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2012 – 2014.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim był art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Inspiracją dla programu była potrzeba uświadamiania społeczeństwu zadań, które wiążą się z rodzicielstwem zastępczym, potrzeba wsparcia istniejących rodzin zastępczych specjalistyczną pomocą, potrzeba rozbudzania w ludziach ciekawości związanej z pełnieniem funkcji rodziny zastępczej oraz budzenie zainteresowania problemami osamotnionych dzieci. Wreszcie potrzeba wspierania rodzin, które już teraz sprawują pieczę zastępczą. Celem było wspieranie ich codziennego trudu, pogłębianie kwalifikacji i umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz dokonywanie prób integracji środowiska pieczy zastępczej w Powiecie Ostródzkim, dla wymiany doświadczeń, poglądów, stworzenia miejsca na zrozumienie, wsparcie i wzajemną pomoc.

Cel strategiczny Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2012-2014 zakładał budowanie skutecznego systemu pieczy zastępczej. Realizacja głównego celu zakładała dążenie do celów szczegółowych, dzięki którym możliwe będzie osiągnięcie stanu oczekiwanego. I tak w celu uzyskania skutecznego systemu pieczy zastępczej w Powiecie Ostródzkim zwrócono uwagę na potrzebę:

1. Tworzenia warunków dla efektywnego rozwoju pieczy zastępczej poprzez:
 - a) organizowanie form społecznego uczestnictwa i integracji rodzin zastępczych,
 - b) propagowanie idei rodzinnej opieki zastępczej w środowisku lokalnym,
 - c) współpracę z Miejskimi i Gminnymi Zespołami Interdyscyplinarnymi,
 - d) współpracę z Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie udzielania pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinie zastępczej,
 - e) współpracę z Sądami i ich organizacjami pomocniczymi zwłaszcza w zakresie oceny sytuacji i zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
 - f) współpracę z instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
 - g) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy;
2. Organizowanie systemu profesjonalnego poradnictwa/wsparcia dla rodzin, rodzin zastępczych i rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez:
 - a) budowanie kompleksowego systemu poradnictwa specjalistycznego, jako wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
 - b) pomoc w formie profesjonalnych usług diagnostyczno-konsultacyjnych,
 - c) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
 - d) organizowanie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej oraz rodzin pomocowych.
3. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin poprzez:
 - a) zapewnienie środków finansowych na realizację świadczeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - b) zapewnienie środków finansowych na realizację wynagrodzeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Organizowanie systemu szkoleń:
 - a) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka,

- b) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- c) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego. Wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- d) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń, mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji z uwzględnieniem potrzeb.

Podsumowując okres trwania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2012-2014, jego założenia, intencje, wytyczne, należy uznać, że mimo napotykanymi trudności, większa część celów została osiągnięta, a zapisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wynikające z niej cele ujęte w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej zostały wcielone w życie.

Mając na względzie dotychczasowe doświadczenie i wiedzę na temat pieczy zastępczej – w tym również potrzeb w jej zakresie, należy stwierdzić, że wciąż należy szukać nowych rozwiązań i doskonalić formy pomocy rodzinie. Zdając sobie sprawę z wyzwań, jakie niesie ze sobą codzienna praca na rzecz rodzicielstwa zastępczego, należy być dobrym obserwatorem rzeczywistości, poszukiwać nowych rozwiązań, dobrych praktyk, i na gruncie własnego działania wprowadzać zmiany i w taki sposób kreować rzeczywistość, by system pieczy zastępczej był skuteczny i w każdej sytuacji służył przede wszystkim dobru dziecka.

III. Założenia legislacyjne uzasadniające celowość Programu

Zadania pomocy społecznej w powiatach wykonują jednostki organizacyjne - powiatowe centra pomocy rodzinie. Do zadań własnych powiatu, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późniejszymi zmianami), należy między innymi opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. Zgodnie z art. 19 pkt 16 cytowanej wyżej ustawy powiatowe centrum pomocy rodzinie podejmuje również inne działania wynikające z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizację programów osłonowych.

Z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.) wynika obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów, dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Ostródzkim na lata 2014- 2020:

Priorytet IV: Rodzina

Cel strategiczny IV: Poprawa funkcjonowania i rozwój rodziny

Cel operacyjny 1: Podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziny i jej aktywizacja

Cel operacyjny 2: Rodzina w sytuacji kryzysowej

Priorytet V: Dzieci i młodzież

Cel strategiczny V: Rozwój dzieci i młodzieży w przyjaznym środowisku

Cel operacyjny 1: Wzmacnianie i rozwijanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci

i młodzieży

Cel operacyjny 2: Wspieranie dzieci i młodzież w sytuacjach wymagających interwencji

Cel operacyjny 3: Zwiększenie aktywności dzieci i młodzieży

Priorytet VI: Współpraca

Cel strategiczny VI: Rozwijanie współpracy

Cel operacyjny V.2. Wzrost jakości współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami w zakresie realizowanych działań VI.2.3. Koordynacja działań w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej.

Program jest zgodny z „Lokalnym Systemem Wspierania Dziecka i Rodziny w Powiecie Ostródzkim na lata 2010 – 2015”. Cel strategiczny: sprawnie funkcjonujący lokalny system pomocy dziecku i rodzinie – prawidłowo funkcjonująca rodzina, wokół którego zbudowano następujące cele operacyjne:

- promowanie rodzinnego stylu życia i odpowiedzialność naturalnej rodziny za los dziecka;
- doskonalenie systemu wspierania rodzin w sytuacjach problemowych;
- budowanie systemu wsparcia dzieciom pozbawionym opieki rodziców naturalnych.

Program zgodny jest również z dokumentami wojewódzkimi.

W „Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020” w ramach celu strategicznego – wzrost aktywności społecznej, w odniesieniu do celu operacyjnego 9.2.1 – Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego sprzyjającego integracji oraz zapobieganiu wykluczeniu społecznemu. W strategii tej zaplanowano następujące działania: rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego; utworzenie sprawnego systemu zastępczej opieki rodzinnej na poziomie wojewódzkim i powiatowym; inicjowanie rozwoju wolontariatu, tworzenia grup samopomocowych, organizacji pozarządowych na rzecz wsparcia osób i rodzin wymagających pomocy z zewnątrz.

W „Strategii Polityki Społecznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2015 roku” w obszarze 8.1. kryzys rodziny, cel strategiczny: prawidłowo funkcjonująca rodzina.

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym Programie są podejmowane i realizowane w oparciu o następujące przepisy i dokumenty:

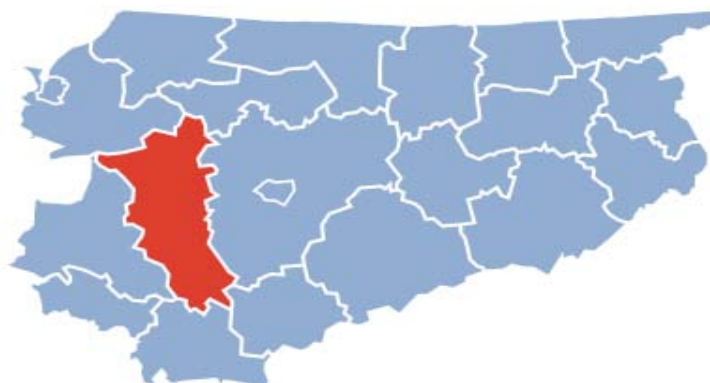
1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn.zm.);
2. Konwencja o Prawach Dziecka (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn.zm.),
3. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1592 z późn.zm.);
4. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz.123 z późn.zm.)
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720),
7. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn.zm.).

IV. Charakterystyka Powiatu Ostródzkiego

Obszar Powiatu Ostródzkiego o powierzchni 176489 ha obejmuje malowniczo położone tereny północno-wschodniej Polski. Zajmuje zachodnią część woj. warmińsko-mazurskiego, a pod względem wielkości powierzchni, jest 22 powiatem w Polsce. Od północy powiat sąsiaduje z powiatem elbląskim i lidzbarskim, od wschodu – z olsztyńskim, od południa – z działdowskim i nidzickim, a od zachodu – ze sztumskim i iławskim, z którym wspólnie tworzą trzon obszaru zwanego

Mazurami Zachodnimi (Pojezierze Iławsko-Ostródzkie). W Ostródzie krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: Poznań-Olsztyn i Warszawa-Gdańsk. Powiat posiada również dogodne połączenia kolejowe. Przez Ostródę wiedzie linia kolejowa z Olsztyna do Wrocławia, która w pobliskiej Iławie krzyżuje się z trasą Warszawa-Gdańsk. Przez gminy Małdyty i Morąg przebiega kolej z Olsztyna do Elbląga.

Powiat Ostródzki na tle powiatów województwa warmińsko-mazurskiego

Powiat Ostródzki tworzą: miasto Ostróda – jako stolica Powiatu, trzy jednostki terytorialne o statusie miasta i gminy: Morąg, Miłakowo i Miłomłyn oraz pięć gmin wiejskich: Dąbrówno, Grunwald, Łukta, Małdyty i Ostróda.

Podział administracyjny Powiatu Ostródzkiego

Liczba mieszkańców Powiatu Ostródzkiego, według danych na koniec roku 2013 wyniosła 106 727 osób: kobiet – 54 117, mężczyzn - 52610 .

Najliczniejszą grupę mieszkańców stanowią ludzie w wieku produkcyjnym, tj. osoby w przedziale wiekowym 20-65 lat – 68 513. Drugą pod względem liczności jest populacja dzieci i nastolatków (0-19 lat) – 20 927 ogółu ludności Powiatu. Natomiast najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym - 17 287.

Na koniec pierwszego półrocza 2013 roku w rejestrze REGON powiatu ostródzkiego zarejestrowane były 8 254 podmioty gospodarcze, z czego 96,1% podmiotów należało do sektora prywatnego. Głównym obszarem działalności podmiotów gospodarczych w powiecie ostródzkim jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych. Ten rodzaj działalności

proceedzi około 23,0% podmiotów w powiecie. Następnie 12,5% firm działa w sekcji budownictwa, 9,8% w obszarze działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości, a 9,3% w obszarze przetwórstwa przemysłowego

Powiat charakteryzuje się wysoką stopą bezrobocia, która w 2013 r. wyniosła 24,3% - w porównaniu - w województwie 21,6%. Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią kobiety – 51,7%. Ponad 35,9% osób bezrobotnych, pozostawało bez pracy dłużej niż 1 rok. Od roku 2010 odnotowywany jest ciągły wzrost liczby osób pozostających bez pracy

W ogólnej liczbie zarejestrowanych na terenie powiatu bezrobotnych najliczniejszy udział mają osoby o wykształceniu gimnazjalnym i niższym – 37,9% ogółu (odsetek w przypadku województwa wynosi 32,8%). Nieco niższy udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych mają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 28,2% w przypadku powiatu ostródzkiego oraz 27,7% w przypadku województwa. Mniejszy odsetek stanowią osoby z wykształceniem policealnym oraz średnim zawodowym – 17,7% ogółu w powiecie ostródzkim (odsetek w województwie jest większy i wynosi 19,4%). Osoby z wykształceniem wyższym stanowią wyłącznie 6,5% zarejestrowanych bezrobotnych z terenu powiatu (w województwie stanowią oni 8,7%). Z kolei z wykształceniem średnim ogólnokształcącym w powiecie zarejestrowanych jest 9,7% osób, odsetek w przypadku województwa jest nieco większy (11,4%).

Na terenie powiatu ostródzkiego istnieje wiele instytucji wspomagających osoby i rodziny zagrożone, szeroko rozumianym, wykluczeniem społecznym. Poza Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, wymienić należy również Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie, ośrodki pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, mieszkania chronione oraz organizacje pozarządowe działające w obszarze pomocy społecznej. Do istotnych zasobów powiatu ostródzkiego należy zaliczyć także organizacje pozarządowe działające na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnością, rodziny, dzieci i młodzieży oraz osób starszych:

- Fundacja Centrum Wspierania Rodziny PROGRESJA
- Fundacja Johanitów Stacja Socjalna „Johanniter”
- Fundacja Niepełnosprawnych „SANUS”
- Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”
- Koło Chorych Na Stwardnienie Rozsiane
- Morąskie Stowarzyszenie Pomocy Psychicznie i Nerwowo Chorych
- Morąskie Stowarzyszenie „Amazonek”
- Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu
- Ostródzkie Towarzystwo „Amazonki”
- Polski Czerwony Krzyż
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- Polski Związek Niewidomych
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym
- Stowarzyszenie „Na Rzecz Jakości Opieki Medycznej”
- Stowarzyszenie „Pomoc Dzieciom Potrzebującym” im. Janiny Pelczarskiej
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Miłomłyn
- Stowarzyszenie Na Rzecz Wspomagania Rozwoju Osób Niepełnosprawnych „AMICUS”
- Stowarzyszenie Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Dębowe Wzgórze”
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
- Uniwersytet Trzeciego Wieku
- Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Ludzi Niepełnosprawnych „ALFA”
- Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie

- Wspólnota „Wiara i Światło” przy Parafii Św. Franciszka z Asyżu
- Związek Inwalidów Wojennych R.P.

V. Charakterystyka pieczy zastępczej w powiecie

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie dzieli kompetencje między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin, a organizacją przez powiat pieczy zastępczej.

Powiatowe centra pomocy rodzinie są podstawowym ogniwem samorządu terytorialnego powołanym do rozwiązywania problemów społecznych społeczności, w tym problemów dotyczących rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pomocy najuboższym i opieki nad dzieckiem.

W 2014 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie prowadziło i finansowało łącznie 181 rodzin zastępczych, w tym:

- 118 spokrewnionych rodzin zastępczych, w których opiekę znalazło 151 dzieci,
- 53 niezawodowe rodziny zastępcze, w których umieszczono 75 dzieci,
- 3 zawodowe wielodzietne rodziny zastępcze, w których umieszczono małoletnich,
- 2 rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, w których, w okresie całego 2014 r. opiekę znalazło 20 małoletnich (noworodki i małe dzieci).

Rodziny zastępcze	2011 rok		2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona rodzina zastępcza	147	196	136	171	117	141	118	151
Niezawodowa rodzina zastępcza	19	27	51	78	53	67	53	75
Zawodowa wielodzietna rodzina zastępcza	7 ¹	38 ²	7 ¹	41 ²	5 ³	26 ⁴	3	12 ⁷
Zawodowa rodzina zastępcza	0	0	0	0	0	0	1	7 ¹⁰
Pogotowie rodzinne	3	22	3	21	3 ⁶	19	2	20
Rodzinny Dom Dziecka	0	0	0	0	3	24 ⁵	4 ⁸	35 ⁹

¹ 3 rodziny zamieszkują w innych powiatach i na zlecenie powiatu ostródzkiego stanowią zawodową rodzinę zastępczą i sprawują opiekę nad dziećmi z powiatu ostródzkiego

² w tym 18 dzieci w rodzinach zawodowych w innym powiecie.

³ 1 rodzina zamieszkuje w innym powiecie i na zlecenie powiatu ostródzkiego stanowi zawodową rodzinę zastępczą i sprawują opiekę nad dziećmi z powiatu ostródzkiego,

⁴ w tym 10 dzieci w rodzinie zawodowej w innym powiecie (elbląskim)

⁵ od 09.11.2013 r. w jednym z rodzinnym domów dziecka przebywa wyłącznie 1 dziecko; wykazano jednak dzieci przebywające w ciągu roku 2013. 2 rodzinne domy dziecka funkcjonują na terenie innych powiatów, tj. iławskiego i szczycieńskiego, w których przebywa łącznie 19 dzieci.

⁶ w ciągu roku na terenie Powiatu Ostródzkiego funkcjonowały 3 pogotowia rodzinne; z dniem 01.12.2013 r. rozwiązano jedną rodzinę zastępczą i na dzień 31.12.2013 r. w Powiecie Ostródzkim funkcjonują 2 pogotowia.

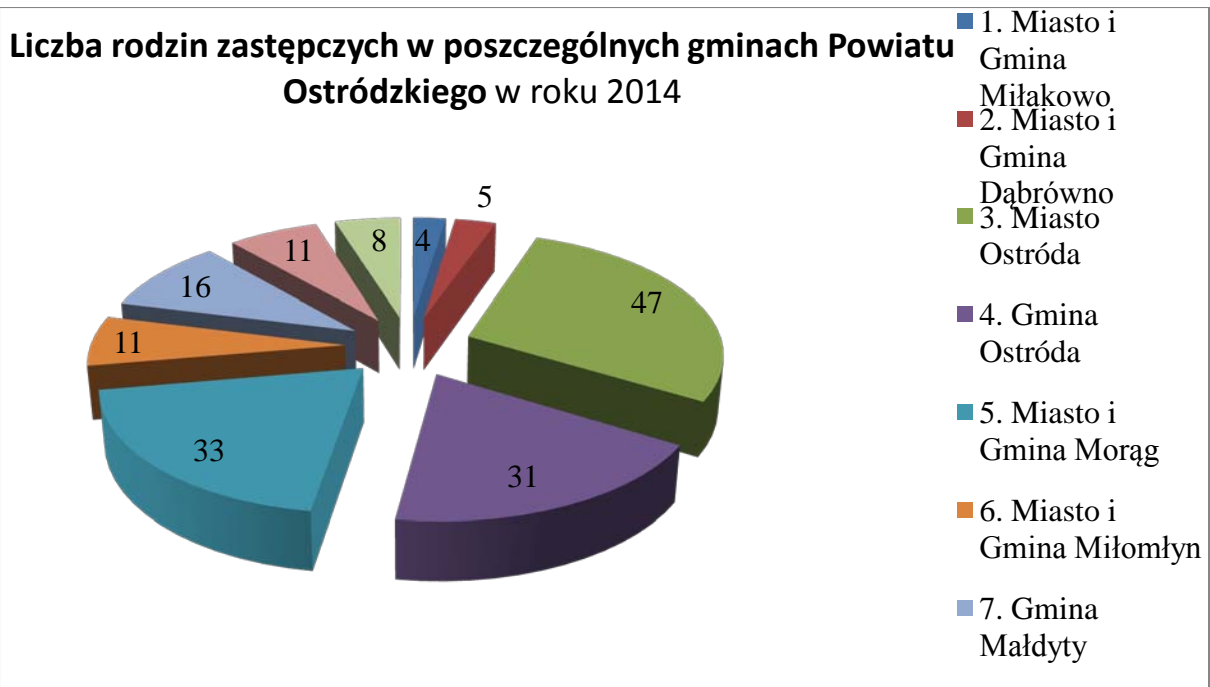
⁷ w tym jedno dziecko z powiatu giżyckiego,

⁸ w tym dwa rodzinne domy dziecka na terenie powiatu elbląskiego i szczycieńskiego,

⁹ w tym 20 dzieci w rodzinnym domu dziecka na terenie innego powiatu (elbląskiego i szczycieńskiego),

¹⁰ w tym dwoje dzieci z terenu powiatu bartoszyckiego.

Poniżej zestawienie obrazujące liczbę rodzin zastępczych w poszczególnych gminach Powiatu Ostródzkiego. Ujęto wszystkie rodziny zastępcze prowadzone w roku 2014.

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie postanowienia sądu. Podobnie jest w przypadku opuszczenia rodziny zastępczej. Za każdym razem decyzję w tej sprawie ostatecznie podejmuje sąd, zaś Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie realizuje postanowienia sądu w tym zakresie.

Liczba nowoutworzonych rodzin zastępczych w poszczególnych GMINACH Powiatu Ostródzkiego w latach 2012-2014

lp	GMINA	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
		rodzin	dzieci	rodzin	dzieci	rodzin	dzieci
1	Miasto Ostróda	9	13	4	5	6	9
2	Miasto i Gmina Morąg	5	14	5	6	8	9
3	Miasto i Gmina Miłakowo	-	-	-	-	1	1
4	Miasto i Gmina Miłomłyn	-	-	3	4	4	5
5	Gmina Ostróda	8	10	1	1	4	6
6	Gmina Małdyty	1	1	2	4	-	-
7	Gmina Łukta	4	6	1	1	1	2
8	Gmina Dąbrówno	-	-	2	2	-	-
9	Gmina Grunwald	-	-	3	3	1	1
razem		27	44	21	26	25	33

Poniżej zestawienie obrazujące rotację dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w porównaniu z latami 2012-2013.

Napływ i odpływ dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej

Lp		2012				2013				2014			
		Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodziny dom dziecka	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodziny dom dziecka	Rodzina zastępcza spokrewniona	Rodzina zastępcza niezawodowa	Rodzina zastępcza zawodowa	Rodziny dom dziecka
1	Dzieci, które po raz pierwszy zostały umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej	28	16	10	-	10	6	4	1	21	17	17	0
2	Dzieci, które opuściły rodzinną pieczę zastępczą (do 18. roku życia), w tym:	11	9	15	-	9	6	14	4	15	7	5	4
a	powróciły do rodziny naturalnej	3	2	1	-	4	3	3	-	11	1	-	-
b	umieszczone w innej formie pieczy zastępczej	3	4	3	-	2	1	3	-	2	-	2	-
c	umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej	4	2	-	-	3	-	1	4	2	4	-	-
d	przekazane do adopcji	-	-	11	-	-	1	7	-	-	2	3	4
e	inny powód	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie obejmuje wsparciem pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, kontynuujących naukę.

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu:

- 1) przyznaje się pomoc na:
 - a) kontynuowanie nauki,
 - b) usamodzielnienie,
 - c) zagospodarowanie;
- 2) udziela się pomocy w uzyskaniu:
 - a) odpowiednich warunków mieszkaniowych,
 - b) zatrudnienia;
- 3) zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej – ujęcie ilościowe

(porównanie z rokiem 2013)

Pełnoletni wychowankowie kontynuujący naukę	2013		2014	
	Liczba wychowanków		Liczba wychowanków	
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z rodzin zastępczych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	34	- 23 z naszego powiatu - 11 w innych powiatach	31	- 20 z naszego powiatu - 11 w innych powiatach
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z rodzin zastępczych na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	19	-15 z naszego powiatu - 4 w innych powiatach	34	-24 z naszego powiatu - 10 w innych powiatach
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z placówek opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej	15	- 12 z naszego powiatu - 3 w innych powiatach	13	- 11 z naszego powiatu - 2 w innych powiatach
Pełnoletni wychowankowie usamodzielnieni z placówek opiekuńczo-wychowawczych na podstawie ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	16	-13 z naszego powiatu - 3 w innych powiatach	15	-12 z naszego powiatu - 3 w innych powiatach

Na terenie naszego Powiatu w roku 2014 funkcjonowało pięć placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- Trzy placówki były prowadzone przez Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu (od 2007 r.):
 - Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu,
 - Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu,
 - Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu,
 - Dwie placówki były prowadzone przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie (od 2004r.):
 - Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie,
 - Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie,
- Dodatkowo powiat prowadzi placówkę wsparcia dziennego:

- Świetlica Terapeutyczna o charakterze terapeutycznym i profilaktycznym na 60 miejsc.

Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu

Morąskie Stowarzyszenie Wspierania Rodzin w Morągu prowadzi trzy całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze:

- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”,
- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I”,
- Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu.

W ww. placówkach w roku 2014 przebywało łącznie 72 wychowanków. 27 wychowanków posiada orzeczenia o potrzebie szkolnictwa specjalnego ze względu na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim (18), umiarkowanym (8), głębokim (1). Dwie osoby objęte były nauczaniem indywidualnym: jedna ze względu na ADHD i zaburzenia emocji i jedna ze względu na zaburzenia zachowania i emocji. Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności posiadało 21 wychowanków. Pod opieką poradni zdrowia psychicznego pozostawało 8 wychowanków, 4 wychowanków na podstawie postanowienia Sądu umieszczony w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, 5 wychowanków przebywa w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapeutycznym na wniosek rodziców. Zgodnie z interpretacją przepisów, wychowankowie ci, do chwili zmiany postanowienia pierwotnego o umieszczeniu w placówce opiekuńczo - wychowawczej, nadal pozostają podopiecznymi naszych placówek.

W 2014 r. placówkę w Morągu opuściło 18 osób: 7 wychowanków usamodzielniało się, 6 dzieci powróciło do rodzinnego domu, 3 dzieci zostało przekazanych do rodzin zastępczych, 1 wychowanek został skierowany do adopcji, 1 wychowanek został skierowany do innej placówki (właściwej ze względu na powiat pochodzenia).

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „**Promyk**” w Morągu funkcjonuje na podstawie Decyzji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9032-006/10 z dnia 16 grudnia 2010 r. zmienionej Decyzją Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9423.4.9.2012.MW z dnia 3 stycznia 2013 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej, pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk”. Placówka działa w oparciu o statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu. Szczegółowa organizacja placówki została określona przez Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu, ul. Żeromskiego 19. Oba dokumenty zostały przyjęte Uchwałą Nr 4/2012 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin w Morągu z dnia 06.11.2012 r.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „**Promyk I**” w Morągu funkcjonuje na podstawie Decyzji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9423.4.7.2012.MW z dnia 28 grudnia 2012 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej placówki opiekuńczo –

wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Placówka Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I”. Placówka działa w oparciu o statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu. Szczegółowa organizacja placówki została określona przez Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk I” w Morągu, ul. Żeromskiego 19. Oba dokumenty zostały przyjęte Uchwałą Nr 4/2012 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin w Morągu z dnia 06.11.2012 r.

Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu socjalizacyjnego pn. Dom dla Dzieci i Młodzieży „**Promyk II**” w Morągu funkcjonuje na podstawie Decyzji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9423.4.7.2012.MW z dnia 28 grudnia 2012 r. Zezwolenie wydane zostało na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Placówka Dom dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II”. Placówka działa w oparciu o statut Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu. Szczegółowa organizacja placówki została określona przez Regulamin Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk II” w Morągu, ul. Żeromskiego 19. Oba dokumenty zostały przyjęte Uchwałą Nr 4/2012 Zarządu Morąskiego Stowarzyszenia Wspierania Rodzin w Morągu z dnia 06.11.2012 r.

W dniu 1 stycznia 2013 roku Powiat Ostródzki zawarł ze Stowarzyszeniem umowę dotyczącą powierzenia realizacji zadania publicznego pod nazwą: Prowadzenie Domu dla Dzieci i Młodzieży „Promyk” w Morągu od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2017 roku. Umowa zobowiązuje Stowarzyszenie do objęcia opieką 58 wychowanków.

Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie

Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie prowadzi dwie całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego:

- Dom dla Dzieci im. Sybiraków,
- Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start”.

W ww. placówkach w okresie sprawozdawczym, łącznie przebywało 54 dzieci w wieku 6 – 19 lat w tym 31 dziewcząt i 23 chłopców, 5 dzieci posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (3 dzieci – umiarkowany stopień upośledzenia umysłowego, 2 – upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim w tym 1 wychowanek ze względu na niedowidzenie). 21 wychowanków posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego: 3 dzieci – ze względu na upośledzenie w st. umiarkowanym, 9 wychowanków ze względu na upośledzenie w st. lekkim, 5 ma orzeczenie ze względu na niedostosowanie społeczne, natomiast 4 dzieci z uwagi na słabe słyszenie. W 2014 r. placówkę w Szymonowie opuściło 8 podopiecznych: 3 wychowanków usamodzielniało się (w tym dwóch pochodzących z terenu powiatu Iławskiego), dla 5 dzieci znaleziono rodzinę zastępczą. W okresie sprawozdawczym, podobnie jak w roku 2013, żadne dziecko nie powróciło do rodziny naturalnej.

Dom dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie prowadzony jest przez Warmińsko – Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie na podstawie zezwolenia Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w Olsztynie znak: PS.IV.EB.9032-005/10 z dnia 16 grudnia 2010r., wydanego na czas nieokreślony na prowadzenie niepublicznej całodobowej placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego, pn. Dom dla Dzieci im. Sybiraków

W grudniu 2012 roku Stowarzyszenie złożyło u Wojewody Warmińsko-Mazurskiego wniosek o dokonanie zmian w wydanej wcześniej decyzji, dotyczącej zmiany ilości miejsc w placówce z 44 na 30, oraz przekształcenie dwóch mieszkań usamodzielnienia na odrębną placówkę opiekuńczo - wychowawczą pn. „Bezpieczny Start” przeznaczoną dla 14 wychowanków. Z dniem 24 grudnia 2012 r. Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie otrzymało zezwolenie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego na wnioskowane zmiany.

W dniu 29 grudnia 2008 roku Powiat Ostródzki zawarł ze Stowarzyszeniem umowę obowiązującą od 1 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2013 roku, dotyczącą realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej, polegającego na prowadzeniu całodobowej placówki opiekuńczo wychowawczej. W dniu 2 stycznia 2013 r. podpisano ze Stowarzyszeniem Aneks do ww. umowy,

zawierający zmiany uwzględnione w Decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, dotyczące prowadzenia przez Stowarzyszenie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Dom dla Dzieci im. Sybiraków działa w oparciu o statut Domu przyjęty Uchwałą nr 5 z dnia 3 marca 2008 r. Zarządu Stowarzyszenia i Regulamin Domu przyjęty Uchwałą nr 4 Zarządu Stowarzyszenia z dnia 3 marca 2008 r. Oba dokumenty zostały zmienione Uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Warmińsko – Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie przekształcenia Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie.

Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start” w Szymonowie, został powołany Uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Warmińsko – Mazurskiego Stowarzyszenia Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie powołania w Szymonowie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego pod nazwą Dom dla Dzieci „Bezpieczny Start”. Uchwała ta nadaje Placówce również statut i regulamin.

W roku 2013 r. Powiat Ostródzki ogłosił konkurs na prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego dla 44 wychowanków w Szymonowie. W grudniu podpisano umowę ze Stowarzyszeniem na realizację ww. zadania od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Placówka wsparcia dziennego Świetlica Terapeutyczna

Świetlica jest samodzielną publiczną placówką wsparcia dziennego o charakterze specjalistycznym, specjalizującą się w pomocy oraz opiece nad dziećmi i młodzieżą o szczególnych potrzebach (tj. dziećmi i młodzieżą z zaburzeniami emocjonalnymi, z objawami nerwicowymi, z zaburzeniami zachowania, sprawiającymi problemy wychowawcze i wychowujących się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju). Upośledzenie funkcjonowania znacznej części dzieci jest spowodowane zdiagnozowanym syndromem ADHD. Placówka zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną dzieciom i młodzieży o szczególnych potrzebach, wspiera rodziny wychowanków w sprawowaniu podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem, współpracuje z instytucjami i organizacjami w środowisku lokalnym, pracującymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym ze szkołami, w których uczą się podopieczni.

Placówka zapewnia opiekę dla 60 wychowankom z terenu Powiatu Ostródzkiego. Zajęcia odbywają się w trybie popołudniowym. W zajęciach socjoterapeutycznych uczestniczą głównie dzieci kierowane przez pedagogów szkolnych, poradnię psychologiczno-pedagogiczną, zgłaszane przez kuratorów sądowych oraz pracowników socjalnych.

VI. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest jednym z narzędzi diagnozy strategicznej. Jej celem jest pokazanie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń systemu, w tym przypadku wsparcia rodziny i dziecka, czynników wewnętrznych i zewnętrznych wpływających na funkcjonowanie rodzin.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i pracująca na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 2. Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie w kierunku rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. 3. Działalność zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. 4. Ogólnokrajowy trend promowania idei rodzicielstwa zastępczego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słaba koordynacja działań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 2. Ograniczona dostępność specjalistów na terenach wiejskich, utrudniony dostęp do poradni specjalistycznych 3. Rosnąca niewydolność rodziców 4. w procesie wychowawczym. 5. Zbyt duże obciążenie samorządu zadaniami w stosunku do możliwości finansowych/lokalowych/kadrowych. 6. Mała świadomość władz lokalnych o korzyściach płynących ze wspierania rodziny. 7. Trudna sytuacja materialna społeczeństwa. 8. Słaba efektywność pracy z rodziną biologiczną 9. Zwiększająca się liczba dzieci narażonych na umieszczenie w pieczy zastępczej . 10. Biurokracja. 11. Mała liczba placówek wsparcia dziennego. 12. Brak kandydatów do tworzenia nowych rodzin zastępczych
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwrażliwienie władz lokalnych na problemy rodzicielstwa zastępczego. 2. Zewnętrzne środki finansowe (m.in. POKL, MPiPS). 3. Możliwość pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze. 4. Prowadzenie akcji promocyjnej na rzecz rodzicielstwa zastępczego. 5. Pozyskanie środków na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego. 6. Zmiana mentalności rodzin, zwiększenie świadomości rodzin. 7. Praca z rodziną naturalną w kierunku powrotu dziecka do rodziny. 8. Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy sądami i instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak lub niski poziom dofinansowania zadań zleconych i zadań z zakresu pieczy zastępczej. 2. Niewystarczające środki finansowe samorządu ograniczające zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. 3. Zbyt mała liczba asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej. 4. Wypalenie zawodowe rodzin zastępczych. 5. Migracja ludności lokalnej. 6. Motywacja ekonomiczna w podejmowaniu decyzji o stanowieniu rodziny zastępczej. 7. Ubożenie społeczeństwa, patologie, niewydolność rodziców, degradacja wartości i funkcji rodziny. 8. Słaby przepływ informacji pomiędzy sądami i instytucjami działającymi na rzecz wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej. 9. Brak lokali mieszkalnych na utworzenie rodzin zastępczych zawodowych, rodzinnych domów dziecka, mieszkań chronionych.

VII. Cel Programu

Cel strategiczny Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim na lata 2015-2017 to **stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju systemu pieczy zastępczej, w szczególności jej rodzinnej formy.**

Cel główny Programu realizowany będzie poprzez cele szczegółowe:

Cele szczegółowy:	Działania:
1. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej	<ol style="list-style-type: none">1. Propagowanie idei rodzinnej opieki zastępczej w środowisku lokalnym.2. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy.3. Organizowanie form społecznego uczestnictwa i integracji rodzin zastępczych.4. Pomoc w formie profesjonalnych usług diagnostyczno-konsultacyjnych.5. Zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.6. Organizowanie grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej oraz rodzin pomocowych.7. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.8. Zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.
2. Wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie środków finansowych na realizację świadczeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy.2. Zapewnienie środków finansowych na realizację wynagrodzeń zgodnie z zapisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.3. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wspierania dziecka i rodziny, w szczególności mającej na celu powrót dziecka do rodziny naturalnej.
3. Wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej w usamodzielnianiu	<ol style="list-style-type: none">1. Wspieranie finansowe i rzeczowe zgodnie z przepisami prawa.2. Stworzenie na terenie powiatu mieszkania chronionego.3. Inicjowanie działań gmin powiatu ostródzkiego na rzecz zapewnienia mieszkań dla usamodzielniających się wychowanków.4. Działania zapobiegające marginalizacji i wykluczeniu osób usamodzielniających się i usamodzielnionych.5. Zapewnienie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej w przezwyciężaniu problemów poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną.

VIII. Limit zawodowych rodzin zastępczych

Z uwagi na fakt, że nie jest możliwe precyzyjne wyliczenie liczby rodzin zastępczych, jakie zostaną utworzone w danym roku, ilu małoletnich zostanie umieszczonych w pieczy zastępczej, stąd podstawą określenia limitu rodzin zastępczych zawodowych jest analiza danych w tym zakresie oraz dotychczasowe doświadczenie i obserwacja w zakresie tworzenia rodzin zastępczych i umieszczania w nich małoletnich.

Limit rodzin zawodowych określony na lata 2012 – 2014 nie został osiągnięty. Pomimo że przez ten okres odbywały się szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, nie nadano kwalifikacji do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej żadnej z osób szkolących się. Do tego miana – zawodowej rodziny zastępczej – aspirowało jedno małżeństwo, które kontynuuje pracę na rzecz rodzicielstwa zastępczego, zarówno w praktyce, jak i podnosząc swoje umiejętności opiekuńczo-wychowawcze w teorii. Prawdopodobnym jest, że małżonkowie uzyskają tytuł zawodowej rodziny zastępczej w 2015 roku.

Szkolący i nadający kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zdają sobie sprawę z odpowiedzialności, jaką niesie za sobą rodzicielstwo zastępcze, i stąd też wynika fakt, że żadna z rodzin szkolących się nie uzyskała kwalifikacji do pełnienia funkcji zawodowej rodziny zastępczej.

W myśl art. 44 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej *kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka są obowiązani posiadać świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej lub prowadzonego przez ośrodek adopcyjny.*

Liczba rodzin z uzyskanym świadectwem ukończenia szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej/ z uzyskanym zaświadczeniem kwalifikacyjnym

	2012	2013	2014
	liczba rodzin	liczba rodzin	liczba rodzin
z uzyskanym świadectwem ukończenia szkolenia	5	4	5
z uzyskanym zaświadczeniem kwalifikacyjnym (art. 45 ustawy)	1	0*	9*

* 4 rodziny ukończyły szkolenie w roku 2013, zaś kwalifikacje nadano im w roku 2014

Rodziny zastępcze zawodowe w Powiecie Ostródzkim/na zlecenie Powiatu Ostródzkiego

lp	Zawodowa rodzina zastępcza	liczba dzieci			
		stan na 31 grudnia			
		2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.
1	rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego w Ostródzie	7	4	3	5
2	rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego w Mielnie	5	3	3	8
3	zawodowa rodzina zastępcza w Nowym Siedlisku	4	4	5	5
4	zawodowa rodzina zastępcza w Nowym Siedlisku w Rychnowie	3	3	3	3
5	zawodowa rodzina zastępcza w Nowym Siedlisku w Sągławie	3	4	4	4
6	zawodowa rodzina zastępcza w Nowym Siedlisku w Liksajnach	-	-	4	5
7	rodzinny dom dziecka w Lubajnach	6	5	1	5
8	rodzinny dom dziecka w Ząbrowie (powiat iławski)	7	7	7	8
9	rodzinny dom dziecka w Szczytnie (powiat szczywieński)	8	8	7	10
10	rodzinny dom dziecka w Marzewie (powiat elbląski)	6	6	6	8
	razem	49	54	43	61

Mając na względzie wyższość rodzinnej formy pieczy zastępczej nad instytucjonalną, zasadnym i słusznym jest zawieranie umów o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej.

Niemniej szereg czynników wpływa na fakt powstania w powiecie takiej rodziny. Nie dochodzi do zawierania takich umów często. Mimo że wciąż wiele dzieci wymaga umieszczenia w rodzinnej formie pieczy zastępczej, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej nie ma wielu, i nigdy liczba dzieci potrzebujących nie odpowiada liczbie rodzin oczekujących czy też gotowych przyjąć dziecko.

Wśród najważniejszych czynników, mających wpływ na decyzję w sprawie utworzenia zawodowej rodziny zastępczej należy w szczególności wymienić szanse i możliwości dziecka na dorastanie w warunkach rodzinnych, nie instytucjonalnych. Znaczące są również konsekwencje finansowe wynikające z ww. umowy, jak również ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – rodzinom zawodowym przysługują świadczenia, wynikające z przepisów prawa oraz opieka i wsparcie ze strony organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Mając na względzie dotychczasowe doświadczenia i limit określony w 2012 r.: 4 rodziny, 2013 r.: 5 rodzin, 2014 r.: 5 rodzin, poniżej przedstawiony jest limit na lata kolejne.

Limit rodzin zawodowych na lata 2015 - 2017

2015	2016	2017
3	3	3

IX. Zakładane rezultaty realizacji Programu

1. Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez promowanie wartości rodzinnych, idei rodzicielstwa zastępczego. Zwiększenie świadomości władz lokalnych odnośnie potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
2. Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych oraz wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie szkoleń mających na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, doposażenie mieszkań i przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz organizowanie pomocy wolontariuszy.
3. Zatrudnienie odpowiedniej liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w celu udzielania pomocy rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny.
4. Udzielanie kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym, wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych, poprawy warunków mieszkaniowych oraz podejmowania pracy.
5. Zintensyfikowane i skoordynowane działania instytucji podejmujących pracę na rzecz dziecka i rodziny w celu zwiększenia liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej.

X. Źródła finansowania Programu

Realizacja poszczególnych zadań, dla osiągnięcia zamierzonych celów, odbywać się będzie sukcesywnie, w ścisłej zależności od posiadanych zasobów/środków finansowych:

1. budżetu powiatu;
2. budżetu samorządów gminnych;
3. dotacji celowych z budżetu państwa;
4. funduszy strukturalnych Unii Europejskiej;
5. dotacji i środków pochodzących z innych źródeł.

XI. Beneficjenci

1. Małoletni przebywający w pieczy zastępczej;
2. Osoby, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej (zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej);
3. Rodziny zastępcze;
4. Rodziny funkcjonujące w systemie pieczy zastępczej;
5. Rodzice naturalni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
6. Rodziny niezaradne życiowo, niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

XII. Realizatorzy Programu

Realizatorem i koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy jednostek i organizacji działających na rzecz dziecka i rodziny, w szczególności:

- rodzin zastępczych,
- osób/rodzin funkcjonujących w systemie pieczy zastępczej,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- sądów opiekuńczych, sędziów, kuratorów zawodowych i społecznych,
- samorządów terytorialnych,
- ośrodków pomocy społecznej,
- organizacji pozarządowych, związków wyznaniowych,
- wolontariuszy.

XIII. Monitoring i ewaluacja Programu

Przez monitoring rozumie się proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji Programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i celami.

Monitoring Programu realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, polegał będzie na zbieraniu i analizie danych, co do zrealizowanych w ramach Programu zadań. Monitoring w postaci corocznego sprawozdania z działalności Centrum oraz przedstawienia zestawienia potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej, składał będzie Zarządowi Powiatu Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, na podstawie art. 182 ust. 5 w/w ustawy.

Ewaluacja - rozumiana jako proces polegający na systematycznym gromadzeniu informacji dotyczących tematu działania, produktów projektu, w efekcie służący podejmowaniu decyzji w projektach realizowanych i przyszłych – polegała będzie na gromadzeniu danych dotyczących Programu, wywołanych skutków, zamierzonych celów, oczekiwanych rezultatów. Podstawą tych danych będą wypowiedzi/opinie beneficjentów i realizatorów Programu, ocena sytuacji dziecka oraz zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, indywidualne programy usamodzielnienia, decyzje administracyjne wydane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

XIV. Zakończenie

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ostródzkim obejmuje lata 2015-2017 i z całą pewnością jest dokumentem, który z uwagi na tempo zachodzących zmian społecznych, zmian w stanie prawnym, jak również zmian w sytuacji rodzin, w tym funkcjonujących w systemie pieczy zastępczej, ulegał będzie modyfikacji i aktualizacji.

Niemniej ważnym elementem w systemie pieczy zastępczej jest promowanie rodzinnej pieczy zastępczej, gdyż nie bez znaczenia pozostają względy ekonomiczne dla budżetu samorządu terytorialnego. Koszty utrzymania dzieci w rodzinach zastępczych w każdym przypadku są

zdecydowanie niższe, niż w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Mowa w tym miejscu wyłącznie o kwestii finansowej, zaś biorąc pod uwagę doświadczenia zranionego dziecka, jego rozwój i przyszłość, ważniejsza możliwość dorastania w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, nauka życia rodzinnego, umiejętności interpersonalnych, obowiązków i odpowiedzialności. W niedalekiej przyszłości dzieci, które obecnie są objęte pieczę, rozpoczną dorosłe życie i tylko dzięki pozytywnym wzorom, czerpanym z możliwości dorastania w rodzinie – a nie placówce opiekuńczo-wychowawczej, mają szansę na własną, kochającą i wspierającą rodzinę.